

Instytut Pamięci Narodowej - Wrocław

<https://wroclaw.ipn.gov.pl/wro/aktualnosci/247593,quotNigdy-nie-mielismy-ich-znalezcquot-Stary-Grodko-w-Malerzowice-Wielkie-12-wrze.html>
15.09.2026, 07:01

"Nigdy nie mieliśmy ich znaleźć" - Stary Grodków, Malerzowice Wielkie, 12 września 2026

We wrześniu 1946 roku funkcjonariusze komunistycznego aparatu bezpieczeństwa, w ramach operacji wymierzonej w zgrupowanie Narodowych Sił Zbrojnych dowodzone przez kpt. Henryka Flamego „Bartka”, podstępnie wywieźli grupy jego żołnierzy na Opolszczyznę. W przygotowanych wcześniej miejscach zostali oni zamordowani. W wyniku zbrodni zginęło około stu żołnierzy podziemia niepodległościowego.

[Henryk Flame](#)

12.09.2026



"Nigdy nie mieliśmy ich znaleźć" - Stary Grodków, Malerzowice Wielkie, 12 września 2026/ fot. M.Parysek IPN Wrocław



"Nigdy nie mieliśmy ich znaleźć" - Stary Grodków, Malerzowice Wielkie, 12 września 2026/ fot. M.Parysek IPN Wrocław



"Nigdy nie mieliśmy ich znaleźć" - Stary Grodków, Malerzowice Wielkie, 12 września 2026/ fot. M.Parysek IPN Wrocław



"Nigdy nie mieliśmy ich znaleźć" - Stary Grodków, Malerzowice Wielkie, 12 września 2026/ fot. M.Parysek IPN Wrocław



"Nigdy nie mieliśmy ich znaleźć" - Stary Grodków, Malerzowice Wielkie, 12 września 2026/ fot. M.Parysek IPN Wrocław



"Nigdy nie mieliśmy ich znaleźć" - Stary Grodków, Malerzowice Wielkie, 12 września 2026/ fot. M.Parysek IPN Wrocław



"Nigdy nie mieliśmy ich znaleźć" - Stary Grodków, Malerzowice Wielkie, 12 września 2026/ fot. M.Parysek IPN Wrocław



"Nigdy nie mieliśmy ich znaleźć" - Stary Grodków, Malerzowice Wielkie, 12 września 2026/ fot. M.Parysek IPN Wrocław



"Nigdy nie mieliśmy ich znaleźć" - Stary Grodków, Malerzowice Wielkie, 12 września 2026/ fot. M.Parysek IPN Wrocław



"Nigdy nie mieliśmy ich znaleźć" - Stary Grodków, Malerzowice Wielkie, 12 września 2026/ fot. M.Parysek IPN Wrocław



"Nigdy nie mieliśmy ich znaleźć" - Stary Grodków, Malerzowice Wielkie, 12 września 2026/ fot. M.Parysek IPN Wrocław



"Nigdy nie mieliśmy ich znaleźć" - Stary Grodków, Malerzowice Wielkie, 12 września 2026/ fot. M.Parysek IPN Wrocław

Na Polanach Śmierci w Starym Grodkowie i w pobliżu Malerzowic Wielkich odbyły się dziś uroczystości upamiętniające 80. rocznicę zbrodni dokonanej przez funkcjonariuszy Urzędu Bezpieczeństwa na żołnierzach Narodowych Sił Zbrojnych ze zgrupowania kpt. Henryka Flamego „Bartka”. W obchodach uczestniczyli zastępcy prezesa Instytutu Pamięi Narodowej dr hab. Karol Polejowski i dr hab. Krzysztof Szwagrzyk.

W liście skierowanym do uczestników uroczystości Prezydent RP Karol Nawrocki odniósł się do przywracania pamięci o żołnierzach podziemia antykomunistycznego:

- Ich obecny powrót w chwale, ich uroczyste pogrzeby i upamiętnienia, wielka cześć, podziw i wdzięczność, jaką darzą ich dzisiaj miliony rodaków - jest dla nas, Polaków, powodem do wielkiej radości. Nie ma bowiem pewniejszego znaku, że Polska jest znów prawdziwie niepodległym państwem narodu polskiego.

List odczytał doradca Prezydenta RP dr Tomasz Heryszek.

Obchody rocznicowe rozpoczęły się od Mszy św. polowej na Polanie Śmierci koło Starego Grodkowa, odprawionej w intencji żołnierzy Narodowych Sił Zbrojnych ze zgrupowania kpt. Henryka Flamego „Bartka”. Liturgii przewodniczył bp Rudolf Pierskała, biskup pomocniczy diecezji opolskiej.

Do uczestników uroczystości zwrócił się zastępca prezesa IPN dr hab. Karol Polejowski, który przypomniał, że celem komunistycznej zbrodni było nie tylko fizyczne unicestwienie żołnierzy zgrupowania „Bartka”, lecz także wymazanie ich z pamięci. O poszukiwaniach prowadzonych przez IPN na Polanie Śmierci i odnalezieniu szczątków zamordowanych żołnierzy mówił dr hab. Krzysztof Szwagrzyk, zastępca prezesa IPN kierujący Biurem Poszukiwań i Identyfikacji:

- Przez kilkadziesiąt lat wydawało się, że sprawcy odnieśli sukces. Że morderca triumfuje w swojej zbrodni. Stało się jednak inaczej, bo nadszedł czas spełniania obowiązku. Przez Polskę. Przez nas. Przez Instytut Pamięci Narodowej. W 2016 roku na tej polanie rozpoczęliśmy prace poszukiwawcze. Długie, żmudne, trwające ponad miesiąc. W wyniku działań odnaleźliśmy szczątki naszych bohaterów.

Po Apelu Pamięci i oddaniu salwy honorowej uczestnicy uroczystości złożyli wieńce pod Krzyżem Partyzanckim.

Druga część obchodów odbyła się na Polanie Śmierci koło Malerzowic Wielkich, gdzie funkcjonariusze Urzędu Bezpieczeństwa zamordowali grupę żołnierzy NSZ kpt. Henryka Flamego „Bartka”.

Podczas przemówienia dr hab. Krzysztof Szwagrzyk przypomniał, że prowadzone przez IPN badania pozwoliły odnaleźć szczątki części żołnierzy ze zgrupowania kpt. Henryka Flamego „Bartka” zamordowanych w rejonie Malerzowic Wielkich i Starego Grodkowa. Wciąż nie odnaleziono jednak wszystkich ofiar, w tym szczątków żołnierzy z trzeciej grupy, zamordowanej w pobliżu miejscowości Barut. Zastępca prezesa IPN zapewnił, że poszukiwania będą kontynuowane:

- Jak długo będzie istniał Instytut Pamięci Narodowej, te działania zawsze będą elementem prac, które realizujemy. Jeszcze trochę czasu, jeszcze trochę badań, ale one będą prowadzone i wierzę, że doprowadzą do szczęśliwego końca. Tak jak odnaleźliśmy tych, odnajdziemy pozostałych. Wierzę, że tak się stanie.

W uroczystościach udział wzięli córka kpt. Henryka Flamego – Alicja Reinhard-Flame, córka st. sierż. Tadeusza Przewoźnika – Henryka Gruszka, przedstawiciele władz rządowych i samorządowych, służb mundurowych, środowisk kombatanckich, duchowieństwa oraz organizacji i stowarzyszeń pielęgnujących pamięć o żołnierzach NSZ.

Instytut Pamięci Narodowej reprezentowali również dyrektor Oddziału we Wrocławiu dr hab. Kamil Dworaczek, dyrektor Oddziału w Krakowie dr hab. Filip Musiał oraz dr hab. Joanna Lusek, naczelnik Delegatury IPN w Opolu.

Dyrektor wrocławskiego Oddziału IPN w trakcie swojego przemówienia poinformował, że w tym roku, staraniem IPN, udało się zmienić strukturę własnościową tego terenu. Cała Polana Śmierci wraz z prowadzącą do niej drogą jest w rękach Skarbu Państwa, a zarządzają nią Lasy Państwowe. Otwiera to drogę do stworzenia w tym miejscu nowego upamiętnienia.

- Mam nadzieję, że już w przyszłym roku znajdziemy się tutaj przy nowym upamiętnieniu – powiedział dyrektor.

Głównym organizatorem obchodów był Instytut Pamięci Narodowej we współpracy z Gminą Grodków, Gminą Skoroszyce, Gminą Łambinowice oraz Nadleśnictwem Tułowice. Wydarzenie zostało objęte Patronatem Honorowym Prezydenta RP Karola Nawrockiego.

Instytut Pamięci Narodowej wielokrotnie prowadził badania w miejscach, co do których zachodziło podejrzenie, że mogą tam znajdować się szczątki zamordowanych żołnierzy. Podczas II

etapu działań, prowadzonych w 2016 roku, w Starym Grodkowie odkryto masowe mogiły, w których znajdowały się zarówno szczątki ludzkie posiadające uszkodzenia właściwe dla eksplozji i postrzałów, jak i liczne artefakty, m.in. ryngrafy, krzyż harcerski, a także kartka z zapisaną pieśnią żołnierską. Odnaleziono też kilka indywidualnych jam grobowych i fragmenty spalonych rzeczy osobistych.

Polecamy także:

- [Kpt. NSZ Henryk Flame „Bartek”](#)
- [Zgrupowanie NSZ Henryka Flamego „Bartka” \(1945-1947\)](#)
- [Leśni z Beskidów. Historia zgrupowania Henryka Flamego „Bartka” - PodCzas - Podcast IPN Katowice](#)
- [Dariusz Węgrzyn: Nie tylko „Bartek”. Powojenna konspiracja narodowa na Górnym Śląsku i w Zagłębiu Dąbrowskim](#)
- [Wracają jako bohaterowie](#)
- [Narodowe Siły Zbrojne \(1942-1946\)](#)
- [Antoni Biegun „Sztubak”. Małopolscy Bohaterowie Powojennego Podziemia](#)
- [Odślonięcie pomnika żołnierzy z oddziału NSZ kpt. Henryka Flamego ps. „Bartek” - Stary Grodków, 5 czerwca 2019](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Stary Grodków

Wrocław